

[Udenrigsministeren]

dag, støttet af hr. Gert Petersen, gerne vil lade os tro. Der er tre punkter.

Det første er, at Sovjetunionen vil yde negative sikkerhedsgarantier for en nordisk zone. Det er ikke noget nyt. Hr. Lasse Budtz har til Aktuelt sagt, at det dog var værd at tage med, hvis det skete på traktatmæssigt sikret grundlag. Ja, det tør nok siges i betragtning af, at 3.maj-dagsordenen udtrykkelig taler om, at zonen skal være garanteret af Sovjetunionen.

Det andet punkt er, at Sovjetunionen nu skulle være indforstået med, at Østersøen skulle være en del af zonen, men, siger hr. Lasse Budtz som en lille tilføjelse, Sovjetunionen skulle selvfølgelig bevare sin gennemsejlingsret. Her er det tilføjelsen, der er det interessanteste, for det vil nemlig sige, at sovjetiske fartøjer vil kunne sejle rundt i Østersøen fra og til sine egne og andre Warszawa-pagtlandes havne med atomvåben om bord. Det er, hvad »gennemsejlingsret« må betyde. Og disse atomvåben, ja, de kunne selvfølgelig tillige befinde sig på sovjetiske krigsskibe eller u-både, der ligger fast i de nævnte havne. Jeg må derfor sige, at det dog er en ejendommelig sprogbrug at kalde et sådant arrangement for »atomvåbenfrihed«.

Det tredje punkt skulle være, at Sovjet havde erklæret sig villig til at udtynde sine kort- og mellemdistanceraketter i det baltiske område, måske endda – her er jeg ikke sikker på, hvor langt hr. Lasse Budtz' udtalelser går – også på Kolahalvøen. Og hvad betyder nu det? Ja, det betyder i hvert fald ikke, at truslen mod Danmark bliver reduceret, for der findes mig bekendt ikke i det baltiske område eller på Kolahalvøen noget sovjetisk atommissil, som kan nå os i dag, som ikke også ville kunne nå os, selv om det blev flyttet flere hundrede kilometer tilbage. Når det specielt drejer sig om SS-20 missilerne, så kunne russerne sågar flytte dem helt til Uralbjergene uden at miste muligheden for at kunne ramme Danmark.

Ja vel, vil hr. Lasse Budtz muligvis sige, men våbnene skal ikke bare flyttes, de skal destrueres. Og hvordan vil hr. Lasse Budtz så få sikkerhed for det? Tror han, at Sovjet vil tilbyde verifikation af udtyndingen og løbende kontrol med, at samme typer våben ikke bliver genindført i det udtyndede område? Det vil i hvert fald være en ny sovjetisk politik. Indtil vi får den mulighed, hvad har vi så

at hænge denne såkaldte indrømmelse på andet end tro? Jeg vil gerne sige, at Danmarks sikkerhed ikke bygger på tro, men på troværdighed.

Ønsket om en debat i dag om udenrigspolitikken i almindelighed er helt naturligt i betragtning af den ganske lange tid, der er gået, siden vi sidst havde en debat af denne karakter. Som jeg sagde i min redegørelse, var det måske mindre naturligt, at forslagsstillerne udtrykkelig nævnte den sikkerhedspolitiske situation, for den har vi været igennem i et stort antal debatter i den seneste tid. Det, der kan føjes til af nyt, er jo altså ikke stort. Det er et forhold, der bliver reflekteret i det socialdemokratiske dagsordensforslag, der i alt væsentligt bekræfter 3. maj-dagsordenen. Det siger sig selv, at regeringen fortsat vil arbejde både engageret og aktivt for at undgå brugen af atomvåben og dermed fastholde forudsætningerne for dansk atomvåbenfrihed. Det er noget, der siger sig selv.

Det udvalg, der henvises til i dagsordenen, svarer ganske til, hvad regeringen har forestillet sig. Regeringen vil selvsagt arbejde med et sådant ad hoc-udvalg for at skaffe alle oplysninger frem til brug for udvalgets vurdering af Danmarks sikkerhedspolitiske situation og muligheder. Det kan kun være nyttigt for en grundig og saglig debat i udvalget, at alle elementer i de komplicerede sammenhænge bliver gjort klart.

Man har talt en del om pindespil tidligere i dag. Hr. Anker Jørgensen har også diskuteret pindespil og sagt: ja men vil man overhovedet ikke røre ved pindene, når de ligger der? Jo, selvfølgelig vil vi da det. Ellers kommer vi aldrig videre. Men det er altså vigtigt at vide, hvad der sker, hvis man piller ved den ene pind, at man ikke risikerer samtidig at skubbe til andre pinde, som man nødig havde skubbet til; så er det jo, man i det spil, der blev henvist til, taber og skal sidde oven.

Med disse kommentarer til dagsordenen synes jeg man kan slå fast, at den dagsorden, der er kommet frem i dag, i virkeligheden er overflødig. Det får endda være. Men der er desværre en risiko for, at dagsordenen kan komme til at virke imod sin utvivlsomt velmente hensigt, for disse bestandige dagsordener er – det ved vi af bitter erfaring – med til at skabe usikkerhed ude i verden om Danmarks holdning.